

Postupy k vyloučení skrytého napadení určitých rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů, určených pro pokusné a vědecké účely nebo pro práci ve šlechtění odrůd, škodlivými organismy, za účelem jejich uvolnění z karanténního režimu

ČÁST A

Pro některé rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty uvedené v příloze č. 3

Oddíl I

Rostliny *Citrus L.*, *Fortunella Swingle*, *Poncirus Raf.* a jejich kříženců, jiné než plody a osivo

1. Rostliny nebo jejich části (dále jen „rostlinný materiál“), je-li to vhodné, jsou podrobeny příslušným terapeutickým postupům stanoveným v technické směrnici FAO/IPGRI.
2. Po uplatnění terapeutických postupů uvedených v bodu 1., je veškerý rostlinný materiál podroben testování. Všechny rostlinný materiál, včetně rostlin použitých k indexování, je uchováván ve schválených zařízeních, za podmínek bezpečné manipulace s karanténním materiálem, stanovených v příloze č. 5. Rostlinný materiál určený k úřednímu uvolnění ze stanoveného karanténního režimu se uchovává v podmínkách, které umožňují jeho normální vývoj, a je po dodání a následně ve vhodných intervalech v průběhu testování podroben vizuální kontrole ke zjištění příznaků napadení škodlivými organismy, včetně všech škodlivých organismů, uvedených v přílohách č. 1 a 2, které se na něm mohou vyskytnout.
3. Pro účely bodu 2. musí být rostlinný materiál otestován ke zjištění a určení škodlivých organismů v souladu s následujícími postupy:
 - 3.1. Testování se provádí vhodnými laboratorními metodami a v případě potřeby pomocí indikátorových rostlin, včetně *Citrus sinensis* (L.) Osbeck, *Citrus aurantifolia* (Christm.) Swing., *Citrus medica* L., *Citrus reticulata* Blanco a *Sesamum* L., ke zjištění alespoň těchto škodlivých organismů:
 - a) Citrus greening bacterium
 - b) Citrus variegated chlorosis /syn. = *Xylella fastidiosa* Wells et al.)
 - c) Citrus mosaic virus /badnavirus/
 - d) Citrus tristeza virus /closterovirus/ (všechny izoláty)
 - e) Citrus vein enation woody gall /syn. = Citrus vein enation ‘virus’/
 - f) Leprosis /syn. = Citrus leprosis rhabdovirus/
 - g) Naturally spreading psorosis /syn. = Citrus ringspot virus/
 - h) *Phoma tracheiphila* (Petri) Kanchaveli et Gikashvili /syn. = *Deuterophoma tracheiphila* Petri/
 - i) Satsuma dwarf virus /nepovirus/
 - j) *Spiroplasma citri* Saglio et al.
 - k) Tatter leaf virus /syn. = Citrus tatter leaf capillovirus/
 - l) Witches’ broom (MLO) /syn. = Lime witches’ broom phytoplasma/
 - m) *Xanthomonas campestris* /syn. = *Xanthomonas axonopodis* pv. *citri*/ (všechny kmeny patogenní pro *Citrus*).
 - 3.2. Pro škodlivé organismy, jako je Blight and Blight – like /syn. = Citrus blight disease/, pro něž neexistují krátkodobé testovací postupy, musí být rostlinný materiál naroubován na semenáč, vypěstovaný ve sterilní kultuře, jak je stanoveno v technické směrnici FAO/IPGRI, a výsledné rostliny musí být podrobeny terapeutickým postupům v souladu s ustanoveními bodu 1.

4. Rostlinný materiál, podrobený vizuální prohlídce, uvedené v bodu 2., na němž byly zpozorovány příznaky napadení škodlivými organismy, musí být podroben vyšetření, včetně potřebného testování, k co nejpřesnějšímu určení škodlivých organismů, způsobujících tyto příznaky.

Oddíl II

Rostliny *Pyrus L.*, *Malus Mill.*, *Cydonia Mill.*, *Prunus L.* a jejich kříženců a *Fragaria L.*, určené k pěstování, jiné než osivo

1. a 2. Postup stejný jako v bodech 1. a 2. oddílu I.
3. Pro účely bodu 2. musí být rostlinný materiál otestován ke zjištění a určení škodlivých organismů v souladu s následujícími postupy:
- 3.1. U rostlin *Fragaria L.* bez ohledu na zemi původu rostlinného materiálu se provede testování příslušnými laboratorními metodami a v případě potřeby pomocí indikátorových rostlin, včetně *Fragaria vesca L.*, *Fragaria virginiana Mill.* a *Chenopodium L.*, ke zjištění alespoň těchto škodlivých organismů:
- a) Arabis mosaic virus /nepovirus/
 - b) Raspberry ringspot virus /nepovirus/
 - c) Strawberry crinkle virus /cytorhabdovirus/
 - d) Strawberry latent 'C' virus /rhabdovirus/
 - e) Strawberry latent ringspot virus /nepovirus/
 - f) Strawberry mild yellow edge virus
 - g) Strawberry vein banding virus /caulimovirus/
 - h) Strawberry witches' broom mycoplasma /phytoplasma/
 - i) Tomato black ring virus /nepovirus/
 - j) Tomato ringspot virus /nepovirus/
 - k) *Colletotrichum acutatum* Simmonds
 - l) *Phytophthora fragariae* Hickman var. *fragariae* Wilcox et Duncan
 - m) *Xanthomonas fragariae* Kennedy et King.
- 3.2. U rostlin *Malus Mill.* se provede testování příslušnými laboratorními metodami a v případě potřeby pomocí indikátorových rostlin ke zjištění alespoň těchto škodlivých organismů:
- 3.2.1 a) Apple proliferation mycoplasma /phytoplasma/; nebo
b) Cherry rasp leaf virus /nepovirus/ (americký)
pochází-li rostlinný materiál ze země, která není známa jako prostá těchto škodlivých organismů;
- a
- 3.2.2. a) Tobacco ringspot virus /nepovirus/
b) Tomato ringspot virus /nepovirus/
c) *Erwinia amylovora* (Burrill) Winslow et al.,
bez ohledu na zemi původu rostlinného materiálu.
- 3.3. U rostlin *Prunus L.*, s ohledem na vhodnost pro jednotlivé druhy tohoto rodu, se provede testování příslušnými laboratorními metodami a v případě potřeby pomocí indikátorových rostlin ke zjištění alespoň těchto škodlivých organismů:

- 3.3.1 a) Apricot chlorotic leafroll mycoplasma /syn. = European stonefruit yellows phytoplasma/;
 b) Cherry rasp leaf virus/nepovirus/ (americký); nebo
 c) *Pseudomonas syringae* pv. *persicae* (Prunier et al.) Young et al.,
 pochází-li rostlinný materiál ze země, která není známa jako prostá těchto škodlivých organismů;

a

- 3.3.2 a) Little cherry pathogen /syn. = Cherry little cherry virus/ (neevropské izoláty)
 b) Peach mosaic virus /syn. = Peach latent mosaic pelamoviroid/ (americký)
 c) Peach phony rickettsia /syn. = *Xylella fastidiosa* Wells et al./
 d) Peach rosette mosaic virus /nepovirus/
 e) Peach rosette mycoplasma /phytoplasma/
 f) Peach X-disease mycoplasma /phytoplasma/
 g) Peach yellows mycoplasma /phytoplasma/
 h) Plum line pattern virus /ilarvirus/ (americký)
 i) Plum pox virus /potyvirus/
 j) Tomato ringspot virus /nepovirus/
 k) *Xanthomonas campestris* pv. *pruni* (Smith) Dye. /syn. = *Xanthomonas arboricola* pv. *pruni* (Smith) Vauterin et al./,
 bez ohledu na zemi původu rostlinného materiálu.

- 3.4. U rostlin *Cydonia* Mill. a *Pyrus* L., bez ohledu na zemi původu rostlinného materiálu, se provede testování příslušnými laboratorními metodami a v případě potřeby pomocí indikátorových rostlin ke zjištění alespoň těchto škodlivých organismů:
- a) *Erwinia amylovora* (Burrill) Winslow et al.
 b) Pear decline mycoplasma /phytoplasma/.

4. Rostlinný materiál podrobený vizuální prohlídce uvedené v bodu 2., na němž byly upozorovány příznaky napadení škodlivými organismy, musí být podroben vyšetření, včetně potřebného testování, k co nejpřesnějšímu určení škodlivých organismů, způsobujících tyto příznaky.

Oddíl III

Rostliny *Vitis* L., jiné než plody

1. a 2. Postup stejný jako v bodech 1. a 2. oddílu I. Vizuální kontrolou podle bodu 2 se zjišťují též příznaky napadení *Daktulosphaira vitifoliae* (Fitch) /syn. = *Viteus vitifoliae* (Fitch)/ a škodlivých organismů uvedených dále v bodu 3.
3. Pro účely bodu 2. musí být rostlinný materiál otestován ke zjištění a určení následujících škodlivých organismů, pochází-li rostlinný materiál ze země, která není známa jako prostá těchto škodlivých organismů:
- 3.1. Ajinashika disease
 Testování se provede vhodnými laboratorními metodami. V případě negativního výsledku je rostlinný materiál indexován na odrůdě révy vinné Koshu a zůstává v pozorování po dobu minimálně dvou vegetačních období.
- 3.2. Grapevine stunt virus

Testování se provede pomocí vhodných indikátorových rostlin, jako je odrůda révy vinné Campbell Early, pozorování se provádí v průběhu jednoho roku.

3.3. Summer mottle

Testování se provede pomocí vhodných indikátorových rostlin, jako jsou odrůdy révy vinné Sideritis, Cabernet-Franc a Mission.

4. Bez ohledu na zemi původu rostlinného materiálu se provede testování vhodnými laboratorními metodami a v případě potřeby pomocí indikátorových rostlin ke zjištění alespoň těchto škodlivých organismů:
 - a) Blueberry leaf mottle virus /nepovirus/
 - b) Grapevine flavescence dorée MLO /phytoplasma/ a ostatní žloutenky révy
 - c) Peach rosette mosaic virus /nepovirus/
 - d) Tobacco ringspot virus /nepovirus/
 - e) Tomato ringspot virus /nepovirus/ (kmen „yellow vein“ a ostatní kmeny)
 - f) *Xylella fastidiosa* (Well et Raju)
 - g) *Xylophilus ampelinus* (Panagopoulos) Willems et al.
5. Rostlinný materiál podrobený vizuální prohlídce uvedené v bodu 2., na němž byly zpozorovány příznaky napadení škodlivými organismy, musí být podroben vyšetření, včetně potřebného testování, k co nejpřesnějšímu určení škodlivých organismů způsobujících tyto příznaky.

Oddíl IV

Rostliny stolonotvorných nebo hlízotvorných druhů *Solanum L.*, nebo jejich kříženců, určené k pěstování

1. a 2. Postup stejný jako v bodech 1. a 2. oddílu I. Testování podle bodu 2. se podrobí každá jednotka (hlíza, tkáňová kultura apod.) rostlinného materiálu. Vizualními kontrolami podle bodu 2, které se provádějí po dodání a následně v celém období trvání indexačních postupů, a to v pravidelných intervalech až do ukončení vývoje rostlin, se zjišťují též příznaky Potato yellow vein disease.
3. Testování uvedené v bodu 2. se provádí odbornými postupy uvedenými v bodu 5. ke zjištění alespoň těchto škodlivých organismů:

Bakterie:

 - a) *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al.
 - b) *Pseudomonas solanacearum* (Smith) Smith /syn. = *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al./

Viry a virům podobné organismy:

 - a) Andean potato latent virus /Potato Andean latent tymovirus/
 - b) Potato black ringspot virus /nepovirus/
 - c) Potato spindle tuber viroid
 - d) Potato yellowing alfamovirus
 - e) Potato virus T /syn. = Potato T trichovirus/
 - f) Andean potato mottle virus /Potato Andean mottle comovirus/
 - g) obecné viry bramboru A, M, S, V, X a Y (včetně Y^o, Yⁿ a Y^c) a Potato leafroll virus /luteovirus/.

U osiva bramboru se testování provádí ke zjištění alespoň virů a virům podobných organismů uvedených výše v bodech a) až e).

4. Rostlinný materiál podrobený vizuální prohlídce uvedený v bodu 2., na němž byly zpozorovány příznaky napadení škodlivými organismy, musí být podroben vyšetření, včetně potřebného testování, k co nejpřesnějšímu určení škodlivých organismů, způsobujících tyto příznaky.
5. Odborné postupy podle bodu 3. jsou následující:

Pro bakterie:

1. U hlíz se testuje pupková část každé hlízy. Standardní velikost vzorku je 200 hlíz. Postup může být však použit i pro vzorky s méně než 200 hlízami.
2. U mladých rostlin a řízků, včetně mikro-rostlin, se testují spodní části stonku a v případě potřeby kořeny každé jednotky rostlinného materiálu.
3. Po testování podle bodů 1. a 2. se doporučuje provést v průběhu jednoho běžného vegetačního období testování dceřiných hlíz nebo bází stonků u druhů nevytvářejících hlízy.
4. Materiál uvedený v bodu 1. musí být testován úředně stanovenou metodou Společenství pro testování *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al. Materiál uvedený v bodu 2. je možné testovat touto metodou.
5. Materiál uvedený v bodu 1. musí být testován úředně stanovenou metodou Společenství pro *Pseudomonas solanacearum* (Smith) Smith /syn. = *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al./ Materiál uvedený v bodu 2. je možné testovat touto metodou.

Pro viry a virům podobné organismy jiné než Potato spindle tuber viroid:

1. Minimální testování vegetativního materiálu (hlízy, mladé rostliny nebo řízky včetně mikro-rostlin) musí zahrnovat sérologický test provedený v době kvetení nebo v její těsné blízkosti pro každý uvedený škodlivý organismus kromě Potato spindle tuber viroid, pro kterém musí u materiálu s negativním výsledkem sérologického testu následovat biologický test. Pro Potato leafroll virus /luteovirus/ musí být provedeny dva sérologické testy.
2. Minimální testování u osiva musí zahrnovat sérologický test nebo biologický test, jestliže není možné provést test sérologický. Doporučuje se provádět opakované testování určité části negativních vzorků a v případě nejasných výsledků provést testování jinou metodou.
3. Sérologické a biologické testy uvedené v bodech 1. a 2. musí být provedené na rostlinách pěstovaných ve sklenicích, na vzorcích odebraných nejméně na dvou místech z každého stonku, zahrnujících mladý zcela vyvinutý list z vrcholu každého stonku a starší lístek ze střední části stonku; vzhledem k možnosti nesystémové infekce musí být otestován každý stonek. Při sérologickém testování se nesmí spojovat do jednoho vzorku lístky odebrané z různých rostlin, vyjma případů, kdy je určitý směsný poměr použitou metodou přímo stanoven. Lístky odebrané z jednotlivých stonků téže rostliny však mohou být spojeny k vytvoření vzorku z této rostliny. U biologických testů je možné spojit maximálně pět rostlin k inokulaci minimálně dvou stejných indikátorových rostlin.
4. Vhodné indikátorové rostliny pro biologické testování, uvedené v bodech 1. a 2., jsou ty, které jsou uvedeny na příslušném seznamu publikovaném EPPO, anebo jiné úředně schválené indikátorové rostliny, které vykazují schopnost detekovat viry.
5. Úředně propuštěn ze stanoveného režimu může být pouze přímo otestovaný materiál. V případě indexace oček může být uvolněno pouze potomstvo testovaných oček. Hlíza nesmí být uvolněna vzhledem k možnosti nesystémové infekce.

Pro Potato spindle tuber viroid:

1. U veškerého rostlinného materiálu se testy provádějí na rostlinách vypěstovaných ve skleníku, jakmile jsou dobře vyvinuty, ale před rozkvětem a vytvořením pylu. Testy prováděné na klíčcích hlíz, na rostlinách pěstovaných *in vitro* nebo na malých sazenicích se považují za pouze předběžné.
2. Vzorky musí být odebrané z plně vyvinutého lístku z vrcholu každého stonku rostliny.

3. Veškerý materiál určený k testování se pěstuje za teploty, která nesmí být nižší než 18 °C (přednostně za teplot vyšších než 20 °C), a při fotoperiodě nejméně šestnácti hodin denně.
4. Testy se provádějí pomocí radioaktivně nebo neradioaktivně značených sond cDNA nebo RNA, postupem R-PAGE (s barvením stříbrem) nebo RT-PCR.
5. Směsný vzorek při testování pomocí sond a metody R-PAGE může tvořit maximálně pět jedinců. Používání tohoto poměru nebo poměrů vyšších musí být metodicky stanoveno.

ČÁST B

Pro rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty uvedené v přílohách č. 2 a 4

1. Úřední postupy zahrnují vhodné prohlídky anebo testy na příslušné škodlivé organismy uvedené v přílohách č. 1 a 2 a provádějí se v případě potřeby v souladu se zvláštními požadavky stanovenými pro tyto škodlivé organismy v příloze č. 4. K zabezpečení těchto zvláštních požadavků se používají v úředních postupech metody stanovené v příloze č. 4 nebo jiné obdobné úředně schválené postupy.
2. Rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty musí být při úředních postupech uvedených v bodu 1. shledány prostými příslušných škodlivých organismů, uvedených v přílohách č. 1, 2 a 4.